I

(Rezoluții, recomandări și avize)

RECOMANDĂRI

CONSILIU

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 10 martie 2014

privind un cadru de calitate pentru stagii

(2014/C 88/01)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292 coroborat cu articolele 153 și 166,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

(1) Tinerii au fost grav afectați de criză. Rata șomajului în rândul tinerilor a ajuns la vârfuri istorice în ultimii ani în mai multe state membre, fără niciun semn de scădere pe termen scurt. Creșterea capacității de inserție profesională a tinerilor și favorizarea productivității lor sunt esențiale pentru intrarea tinerilor pe piața forței de muncă.

(2) O tranziție lină de la educație la ocuparea unui loc de muncă este esențială pentru a spori șansele tinerilor pe piața forței de muncă. Îmbunătățirea educației tinerilor și facilitarea tranziției lor către un loc de muncă sunt necesare pentru a atinge obiectivul principal al Strategiei Europa 2020 de obținere a unei rate de ocupare a forței de muncă de 75 % pentru femeile și bărbații cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani până în 2020. Orientarea nr. 8 privind politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre le îndeamnă pe acestea să instituie sisteme prin care să îi ajute pe tineri, în special pe cei care nu au un loc de muncă, nu studiază sau nu se află în proces de formare, să își găsească un prim loc de muncă, să dobândească experiență profesională sau să beneficieze de oportunități pentru educație și formare suplimentară, inclusiv sub formă de ucenicie și să intervină rapid atunci când tinerii devin șomeri ([1]).

(3) În ultimele două decenii, stagiile au devenit o formă importantă de intrare pe piața muncii.

(4) Apar costuri socioeconomice în cazul în care stagiile, în special cele repetate, înlocuiesc locurile de muncă obișnuite, în special pe cele de început de carieră, oferite de obicei stagiarilor. În plus, stagiile de slabă calitate, în special cele cu conținut educațional redus, nu conduc la o creștere semnificativă a productivității și nici nu presupun efecte pozitive „de semnalizare". Pot apărea costuri sociale, de asemenea, și în legătură cu stagiile neremunerate care pot limita oportunitățile de carieră ale celor provenind din medii dezavantajate.

(5) Există dovezi care atestă legăturile dintre calitatea stagiului și rezultatele în materie de obținere a unui loc de muncă. Valoarea stagiilor în a facilita tranziția către obținerea unui loc de muncă depinde de calitatea lor în ceea ce privește conținutul educațional și condițiile de muncă. Stagiile de calitate aduc beneficii directe în ceea ce privește productivitatea, îmbunătățesc adaptarea la nevoile pieței muncii și promovează mobilitatea, în special prin reducerea costurilor pe care le implică căutarea și adaptarea atât pentru întreprinderi, cât și pentru stagiari.

(6) Recomandarea Consiliului privind înființarea unei garanții pentru tineret ([2]) invită statele membre să se asigure că toți tinerii sub vârsta de 25 de ani primesc o ofertă de bună calitate de obținere a unui loc de muncă, de continuare a educației, de intrare în ucenicie sau de efectuare a unui stagiu, într-un interval de patru luni de la intrarea în șomaj sau de la momentul în care nu mai urmează o formă de învățământ formal.

(7) Diferite studii și sondaje au constatat că problemele privind calitatea afectează multe stagii, în special pe cele în cazul cărora nicio instituție de învățământ sau de formare profesională nu este direct responsabilă de conținutul educațional și de condițiile de muncă din cadrul stagiului.

([1]) Decizia 2010/707/UE a Consiliului din 21 octombrie 2010, privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre (JO L 308, 24.11.2010, p. 46).

([2]) JO C 120, 26.4.2013, p. 1.

(8) Dovezile arată că unui număr semnificativ de stagiari li se cere să îndeplinească doar sarcini neînsemnate. Un stagiu de calitate trebuie să ofere totodată un conținut educațional solid și pertinent. Aceasta înseamnă, printre altele, identificarea competențelor specifice care trebuie dobândite, supravegherea și îndrumarea stagiarului și monitorizarea evoluției acestuia.

(9) De asemenea, au fost identificate probleme în ceea ce privește condițiile de muncă, de exemplu, orarul de lucru prelungit, absența securității sociale, riscurile la adresa sănătății și securității sau cele profesionale, remunerația și/sau indemnizația mică sau absentă, o lipsă de claritate cu privire la regimurile juridice aplicabile și prelungirea excesivă a duratei stagiului.

(10) În prezent, stagiile sunt nereglementate în unele state membre și sectoare, iar în cazul în care există reglementări, acestea sunt foarte diverse și prevăd elemente privind calitatea diferite sau practici de punere în aplicare diferite. În lipsa unui cadru sau instrument de reglementare, sau pentru că există o lipsă de transparență în ceea ce privește condițiile de muncă în cadrul stagiilor și conținutului lor educațional, numeroși ofertanți de stagii pot utiliza stagiarii pe post de lucrători ieftini sau chiar neplătiți.

(11) Un cadru de calitate pentru stagii va sprijini îmbunătățirea condițiilor de muncă și a conținutului educațional al stagiilor. Principalul element al cadrului de calitate este acordul scris de stagiu care indică obiectivele educaționale, condițiile de muncă adecvate, drepturile și obligațiile, precum și o durată rezonabilă a stagiilor.

(12) Lipsa de informații este una dintre cauzele calității slabe a unor stagii și constituie o problemă care afectează mult mai des stagiile decât locurile de muncă obișnuite. Cerințele privind sporirea transparenței pentru anunțurile de stagii vacante sau pentru publicitatea referitoare la acestea ar contribui la îmbunătățirea condițiilor de muncă și la stimularea mobilității transfrontaliere.

(13) Partenerii sociali joacă un rol esențial în conceperea, punerea în aplicare și monitorizarea politicilor și ale programelor de formare profesională. Cooperarea dintre partenerii sociali, ofertanții de servicii de orientare profesională pe tot parcursul vieții și autoritățile relevante ar putea avea drept obiectiv punerea la dispoziția stagiarilor a unor informații specifice privind oportunitățile de carieră disponibile și necesitățile de competențe de pe piețele forței de muncă, precum și privind drepturile și responsabilitățile stagiarilor. În plus, partenerii sociali pot juca un rol în facilitarea punerii în aplicare a cadrului de calitate pentru stagii, în special prin redactarea și punerea la dispoziție a unor modele de acord de stagiu simple și concise, în special pentru utilizarea lor de către microîntreprinderi, și adaptate la scopurile lor specifice. În cuprinsul cadrului de acțiuni privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor din iulie 2013, partenerii sociali europeni au luat act de intenția Comisiei de a propune o recomandare a Consiliului în acest domeniu și au anunțat că sprijină acțiunile statelor membre menite să îmbunătățească calitatea stagiilor.

(14) Una dintre provocări este de a spori mobilitatea transfrontalieră a stagiarilor în Uniune, astfel încât să contribuie la promovarea unei autentice piețe europene a muncii. Diversitatea existentă a reglementărilor constituie un obstacol în calea dezvoltării mobilității transfrontaliere a stagiarilor. În plus, în unele cazuri, s-a constatat că obstacolele administrative și legislative în calea mobilității transfrontaliere a stagiarilor afectează câteva dintre statele membre care îi primesc. În acest context, informațiile privind dreptul la mobilitatea transfrontalieră a stagiarilor, în special drepturile prevăzute în Directiva 2004/38/CE ([1]), sunt importante. Prin furnizarea de principii și orientări care să fie folosite ca referințe, cadrul de calitate pentru stagii va facilita și accesul la stagii transnaționale.

(15) Dezvoltarea unui cadru de calitate pentru stagii va spori transparența. În plus, acesta ar putea sprijini extinderea EURES la stagiile remunerate, facilitând astfel mobilitatea.

(16) Programele statelor membre care promovează și pun la dispoziție stagii pot fi sprijinite financiar din fondurile europene. În plus, Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor va sprijini stagiile în contextul garanției pentru tineret, care vizează tinerii din regiunile Uniunii cel mai grav afectate de șomajul în rândul tinerilor și va fi cofinanțată din Fondul social european (FSE) alocat pentru perioada 2014-2020. FSE, precum și Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor pot fi utilizate pentru a spori numărul și calitatea sistemelor de stagii oferite în statele membre. Aceasta implică o potențială contribuție la costul stagiului, inclusiv, în anumite condiții, acoperirea unei părți a remunerației. În plus, ele pot suporta de asemenea costurile altor tipuri de formare profesională pe care stagiarii le pot urma în afara stagiilor, de exemplu cursuri de limbi străine.

(17) Comisia a lansat un program specific de sprijin sub formă de asistență tehnică din partea FSE, pentru a ajuta statele membre să instituie sisteme de stagii cu sprijin acordat de FSE. Acest Program de sprijin oferă consultanță strategică, operațională și politică autorităților naționale și regionale care preconizează instituirea unor noi sisteme de stagii sau modernizarea celor existente.

(18) Consiliul, în rezoluția sa privind dialogul structurat pe tema încadrării în muncă a tinerilor din mai 2011, a afirmat că ar fi de dorit să se creeze un cadru de calitate referitor la stagii în vederea asigurării valorii educaționale a acestei experiențe.

(19) Concluziile Consiliului din 17 iunie 2011 privind „Promovarea încadrării în muncă a tinerilor pentru realizarea obiectivelor Strategiei Europa 2020” au invitat Comisia să

([1]) Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO L 158, 30.4.2004, p. 77).

ofere orientare cu privire la condițiile favorabile unor stagii de înaltă calitate prin intermediul unui cadru de calitate pentru stagii.

(20) La 14 iunie 2012, în rezoluția sa „Către o redresare generatoare de locuri de muncă", Parlamentul European a invitat Comisia să prezinte cât mai curând posibil o propunere de recomandare a Consiliului privind un cadru de calitate pentru stagii și să definească standardele minime pentru oferirea și realizarea de stagii de calitate.

(21) Consiliul European din 28-29 iunie 2012 a invitat Comisia să examineze posibilitatea de a include stagiile în portalul EURES.

(22) Concluziile Consiliului European din 13-14 decembrie 2012 au invitat Comisia să finalizeze rapid cadrul de calitate pentru stagii.

(23) În Pachetul privind integrarea tinerilor pe piața muncii din 6-7 decembrie 2012, Comisia a lansat o consultare a partenerilor sociali cu privire la un cadru de calitate pentru stagii. În răspunsurile lor, partenerii sociali din UE au informat Comisia că nu intenționează să lanseze negocieri privind un acord autonom în temeiul articolului 154 din TFUE.

(24) Consiliului European din 27-28 iunie 2013 a reconfirmat faptul că instituirea cadrului de calitate pentru stagii ar trebui să aibă loc la începutul anului 2014.

(25) Cadrul de calitate reprezintă un important punct de referință pentru determinarea a ceea ce constituie o ofertă de stagii de bună calitate în conformitate cu Recomandarea Consiliului privind înființarea unei garanții pentru tineret.

(26) În conformitate cu Analiza anuală a creșterii pentru 2014 este esențial să se faciliteze tranziția de la educație la viața profesională, în special prin sporirea disponibilității stagiilor sau uceniciilor de calitate.

(27) În sensul prezentei recomandări, stagiile sunt înțelese ca o perioadă limitată de practică profesională, remunerată sau nu, care include o componentă educațională și o componentă de formare profesională, pentru câștigarea unei experiențe profesionale și practice în vederea îmbunătățirii capacității de inserție profesională și a facilitării tranziției către un loc de muncă obișnuit.

(28) Prezenta recomandare nu vizează stagiile necesare pentru dobândirea de experiență în muncă care fac parte din programa educației formale sau a învățământului profesional și tehnic. Stagiile al căror conținut este reglementat prin legislația națională și a căror finalizare este o cerință obligatorie pentru a avea acces la o anumită profesie (de exemplu, medicină, arhitectură etc.) nu sunt vizate de prezenta recomandare.

(29) Având în vederea natura și obiectivul prezentei recomandări, aceasta nu ar trebui interpretată ca un obstacol în calea menținerii sau a instituirii de către statele membre, pentru stagiari, a unor dispoziții mai favorabile decât cele recomandate.

RECOMANDĂ STATELOR MEMBRE:

1. Să îmbunătățească calitatea stagiilor, în special în ceea ce privește conținutul educațional și de formare profesională, precum și condițiile de muncă, cu scopul de a facilita tranziția de la educație, șomaj sau inactivitate la muncă prin punerea în aplicare a următoarelor principii ale unui cadru de calitate pentru stagii:

Încheierea unui acord scris de stagiu

2. Să solicite ca stagiile să se bazeze pe un acord scris, încheiat la începutul stagiului între stagiar și ofertantul stagiului;

3. Să solicite ca acordurile privind stagiile să indice obiectivele educaționale, condițiile de muncă, dacă ofertantul stagiului oferă stagiarului o remunerație sau o indemnizație, precum și drepturile și obligațiile părților în temeiul legislației UE și al legislației naționale aplicabile, precum și durata stagiului, astfel cum sunt menționate în recomandările 4-12;

Obiectivele educaționale și de formare profesională

4. Să promoveze cele mai bune practici în ceea ce privește obiectivele educaționale și de formare profesională pentru a ajuta stagiarii să dobândească experiență practică și competențe relevante; sarcinile atribuite stagiarilor ar trebui să permită atingerea acestor obiective;

5. Să încurajeze ofertanții de stagii să desemneze un supraveghetor pentru stagiari care să îi ghideze pe aceștia în îndeplinirea sarcinilor atribuite, monitorizându-le și evaluându-le progresele;

Condițiile de muncă aplicabile stagiarilor

6. Să asigure respectarea drepturilor și a condițiilor de lucru ale stagiarilor în temeiul legislației UE și al legislației naționale aplicabile, inclusiv a limitelor timpului de lucru maxim săptămânal, a perioadelor minime de repaus zilnic și săptămânal și, după caz, a drepturilor minime la concediu de odihnă;

7. Să încurajeze ofertanții de stagii să clarifice dacă sunt incluse asigurările de sănătate și de accident, precum și concediul medical;

8. Să solicite ca în acordul de stagiu să se clarifice dacă este aplicabilă o remunerație sau o indemnizație și, iar în caz afirmativ, să se precizeze valoarea acesteia;

Drepturile și obligațiile

9. Să încurajeze părțile vizate să asigure faptul că acordul de stagiu precizează drepturile și obligațiile stagiarului și ale ofertantului stagiului, inclusiv, dacă este relevant, politicile ofertantului stagiului în ceea ce privește confidențialitatea și drepturile de proprietate intelectuală;

Durata rezonabilă

10. Să asigure o durată rezonabilă a stagiului, care, în principiu, să nu depășească șase luni, cu excepția cazurilor în care o durată mai lungă este justificată, ținând seama de practicile naționale;

11. Să clarifice circumstanțele și condițiile în care un stagiu poate fi prelungit sau reînnoit după expirarea acordului inițial de stagiu;

12. Să încurajeze specificarea în acordul de stagiu a faptului că fie stagiarul, fie ofertantul poate rezilia acordul printr-o informare în scris, oferind un preaviz comunicat într-un interval adecvat având în vedere durata stagiului și practicile naționale relevante;

Recunoașterea adecvată a stagiilor

13. Să promoveze recunoașterea și validarea cunoștințelor, competențelor și aptitudinilor dobândite în cursul stagiilor și să încurajeze ofertanții în sensul atestării acestora, pe baza unei evaluări, prin intermediul unui certificat;

Cerințele privind transparența

14. Să încurajeze ofertanții de stagiu să includă în anunțurile lor de stagii vacante și în comunicatele cu caracter publicitar referitoare la acestea informații privind condițiile de stagiu, în special cu privire la aplicabilitatea unei remunerații și/sau a unei indemnizații, precum și a unei asigurări de sănătate și în caz de accident; să încurajeze ofertanții de stagiu să pună la dispoziție informații privind politicile de recrutare, inclusiv proporția de stagiari recrutați în ultimii ani;

15. Să încurajeze serviciile de ocupare a forței de muncă și alți furnizori de orientare profesională să aplice, în cazul în care oferă informații privind stagiile, cerințe vizând transparența;

Stagiile transfrontaliere

16. Să faciliteze mobilitatea transfrontalieră a stagiarilor în Uniunea Europeană, printre altele, prin clarificarea cadrului juridic național pentru stagii, prin stabilirea unor norme clare privind acceptarea stagiarilor din alte state membre și trimiterea de stagiari în alte state membre și prin reducerea formalităților administrative;

17. Să examineze posibilitatea de a utiliza rețeaua EURES extinsă și de a schimba informații privind stagiile remunerate prin portalul EURES;

Utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene

18. Să utilizeze fondurile structurale și de investiții europene, și anume Fondul social european și Fondul european de dezvoltare regională, în perioada de programare 2014-2020, precum și Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, dacă va fi cazul, în vederea creșterii numărului și a calității stagiilor, inclusiv prin parteneriate efective cu toate părțile interesate relevante;

Punerea în aplicare a cadrului de calitate pentru stagii

19. Să adopte măsurile necesare pentru punerea în aplicare a cadrului de calitate pentru stagii în cel mai scurt timp;

20. Să pună la dispoziția Comisiei, până la sfârșitul lui 2015, informațiile privind măsurile adoptate în conformitate cu prezenta recomandare;

21. Să promoveze implicarea activă a partenerilor sociali în punerea în aplicare a cadrului de calitate pentru stagii;

22. Să promoveze implicarea activă a serviciilor de ocupare a forței de muncă, a instituțiilor de învățământ și a ofertanților de stagii în punerea în aplicare a cadrului de calitate pentru stagii;

REMARCĂ INTENȚIA COMISIEI DE A:

23. Stimula cooperarea strânsă cu statele membre, cu partenerii sociali și cu alte părți interesate, cu scopul de a pune rapid în aplicare prezenta recomandare;

24. Monitoriza, în cooperare cu statele membre și în special prin intermediul EMCO, progresele înregistrate în punerea în aplicare a cadrului de calitate pentru stagii în conformitate cu prezenta recomandare și de a analiza impactul politicilor în vigoare;

25. Raporta cu privire la progresele realizate în punerea în aplicare a prezentei recomandări pe baza informațiilor furnizate de către statele membre;

26. Colabora cu statele membre, cu partenerii sociali, cu serviciile de ocupare a forței de muncă, cu organizațiile pentru tineret și pentru stagiari și cu alte părți interesate în vederea promovării prezentei recomandări;

27. Încuraja și sprijini statele membre, inclusiv prin promovarea schimbului de cele mai bune practici între ele, să recurgă la Fondul social european și la Fondul european de dezvoltare regională sau la alte fonduri europene aferente perioadei de programare 2014-2020 pentru a crește numărul și calitatea stagiilor;

28. Examina, împreună cu statele membre, posibilitatea includerii stagiilor remunerate în EURES și de a înființa o pagină de internet specială privind cadrele juridice naționale referitoare la stagii.

Adoptată la Bruxelles, 10 martie 2014.

Pentru Consiliu

Președintele

I. VROUTSIS